

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

9 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în următoarea componență :

Președinte – Svetlana Filincova,

judcători – Galina Stratulat, Iurie Bejenaru, Nicolae Craiu, Dumitru Mardari,

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de avocatul Lefter Dumitru în numele inculpatului Roșca Nicolae, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 19 februarie 2020, în cauza penală, de învinuire a lui :

Roșca Nicolae XXX, născut la XXX
XXX XXX, originar și domiciliat în
localitatea XX, r-nul XXX

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 15.08.2013 – 30.04.2015;

Instanța de apel: 20.05.2015 – 08.04.2015;

Instanța de recurs: 01.09.2016 – 06.12.2016 ;

Instanța de apel: 02.01.2017-18.07.2018;

Instanța de recurs: 10.09.2018- 22.01.2019 ;

Instanța de apel: 06.03.2019-07.19.02.2020;

Instanța de recurs: 23.03.2020 – 09.07.2020;

Procedura prevăzută de art. 432 alin. (1) pct.1¹ din Codul de procedură penală, a fost executată.

C O N S T A T Ă :

Prin sentința Judecătorei Șoldănești din 30 aprilie 2015, Roșca Nicolae a fost achitat de învinuirea adusă în temeiul art. 27, 145 alin. (2) lit. a), g) m) Cod penal, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii și condamnat în baza art. 287 alin. (1) Cod penal la 1 an închisoare și în baza art. 155 Cod penal la 1 an și 6 luni închisoare.

În conformitate cu art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul total al pedepselor i s-a stabilit pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 1 an și 6 luni.

În baza art. 90 Cod penal a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 1 an.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Cernalevschi Petru a fost admisă

în principiu urmând ca asupra acestei chestiuni să se pronunțe instanța în procedură civilă.

Analizând probatoriul dosarului instanța a reținut că, nu au fost prezentate suficiente probe precum că prin acțiunile sale Roșca Nicolae a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 27, 145 alin. (2) lit. a), g) m) Cod penal, iar modificarea învinuirii a fost bazată doar pe declarațiile părții vătămate Cernalevschi Petru și a martorului Pozdîrcă Valeriu.

La 9 iulie 2012, în jurul orei 21⁰⁰-22⁰⁰, aflându-se în câmp, la marginea sat. Șestaci, r-nul Șoldănești, fiind în conflict cu Cernalevschi Petru, din cauză că oile acestuia au intrat în cotele de teren arabil a lui Roșca Nicolae și au făcut stricăciuni în plantele de porumb și orz, în prezența lui Roșca Vasile, aproximativ la ora 18⁰⁰ Cernalevschi Petru i-a aplicat mai multe lovituri lui Roșca Nicolae cu pumnii peste față, cauzându-i astfel leziuni corporale neînsemnate, sub formă de edeme și excoriații faciale, pe buza superioară, nas, regiunea masticatoare, hemoragie a buzei superioare din interior.

Ulterior Roșca Nicolae în prezența lui Pozdîrcă Valeriu, prin încălcarea grosolană a ordinii publice, folosind cuvinte necenzurate, l-a lovit cu pumnii peste față pe Cernalevschi Petru, pricinuindu-i leziuni sub formă de traumă cranio-cerebrală închisă manifestată prin comoție cerebrală, plagă contuză a regiunii temporoparietale pe dreapta, care a fost provocată de la acțiunea traumatică a unui /or obiect/e dur/e și se califică ca vătămare corporală ușoară.

Tot el, la 9 iulie 2012, în jurul orelor 21⁰⁰-22⁰⁰, fiind în stare de ebrietate alcoolică, în câmp, la marginea satului Șestaci, r-nul Șoldănești, lângă cota lui de teren arabil, din cauza relațiilor ostile cu Cernalevschi Petru, având asupra sa o armă de vânătoare cu țeava lisă, l-a amenințat pe Cernalevschi Petru cu omor, cu aplicarea armei, a produs o împușcătură din armă. Pozdîrcă Valeriu, interpretând ca amenințarea este reală și pericolul aplicării armei de foc, fiind lângă Roșca Nicolae, i-a luat arma din mână, iar Roșca Nicolae cu Cernalevschi Petru au continuat să aplice reciproc lovituri cu pumnii și ca urmare Cernalevschi Petru a primit leziuni sub formă de traumă cranio cerebrală închisă, manifestată prin comoție cerebrală, plagă contuză a regiunii temporo-parietale pe dreapta, care a fost provocată de la acțiunea traumatică a unui/or obiect/e dur/e și se califică ca vătămare corporală ușoară.

Tot el, este învinuit în tentativă de omor a două persoane, săvârșită cu premeditate, prin mijloace periculoase pentru viața mai multor persoane în următoarele împrejurări: la 9 iulie 2012, aproximativ ora 21⁰⁰-22⁰⁰, fiind în stare de ebrietate și cu scopul de a-i omorî pe Cernalevschi Petru și Pozdîrcă Valeriu, intenționat a efectuat o împușcătură în direcția ultimilor din arma de vânătoare, pe care o deținea ilegal, dar nu și-a atins scopul din motivul că Pozdîrcă Valeriu a ridicat cu mâna țeava armei și a redirecționat efectul împușcăturii, astfel din motive independente de voința făptuitorului aceasta nu și-a produs efectul.

Analizând probatoriul dosarului instanța a reținut că nu au fost prezentate suficiente probe precum că prin acțiunile sale Roșca Nicolae a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 27, 145 alin. (2) lit. a), g) m) Cod penal, iar modificarea învinuirii a fost bazată doar pe declarațiile părții vătămate Cernalevschi Petru și a martorului

Pozdîrca Valeriu.

La 15 mai 2015, partea vătămată Cernalevschi Petru, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței, în partea reîncadrării acțiunilor lui Roșca Nicolae în baza art. 155 Cod penal și achitării acestuia în baza art. 27, 145 alin.(2) lit. a), g), m) Cod penal, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei decizii noi prin care să fie recunoscut vinovat Roșca Nicolae în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 287 alin. (1) și 27, 145 alin. (2), lit. a), g) m) Cod penal cu stabilirea unei pedepse conform sancțiunii prevăzute de dispozițiile normelor respective.

La 15 mai 2015, procurorul în Procuratura r-ului Șoldănești, Erhan Vladimir a declarat apel prin care a solicitat casarea totală a sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri noi potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță, prin care Roșca Nicolae să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de:

- art. 27, 145 alin. (2) lit. a), g), m) Cod penal și în baza acestei norme a-i aplica o pedeapsă sub forma de închisoare pe termen de 10 ani cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis;

- art. 287 alin. (1) Cod penal și în baza acestei norme a-i aplica o pedeapsă sub forma de închisoare pe un termen de 1 an, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial de pedepse, a-i aplica ca pedeapsă definitivă închisoarea pe un termen de 10 ani și 6 luni, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Admiterea integrală a acțiunii civile înaintată de partea vătămată Cernalevschi Petru și a încasa de la Roșca Nicolae prejudiciul material cauzat în urma comiterii infracțiunii în sumă de 8 107,76 lei, prejudiciul moral în sumă de 20 000 lei și cheltuielile pentru asistența juridică în sumă de 5 260 lei, iar în total suma de 33 367,76 lei.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 8 iunie 2016, a fost respins ca nefondat apelul părții vătămate și admis apelul procurorului, casată parțial sentința, în latura civilă, și pronunțată o hotărâre nouă, prin care:

S-a încasat de la Roșca Nicolae în beneficiul părții vătămate Cernalevchi Petru prejudiciul moral în sumă de 2000 lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 5260 lei. În rest sentința a fost menținută.

Împotriva deciziei instanței de apel, la 11 august 2016, a declarat recurs ordinar procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Prisacari Lilia, prin care, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct.6) 10) și 12) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceiași instanța de apel, în alt complet de judecată.

Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 6 decembrie 2016, a fost admis recursul ordinar declarat de către procurorul în procuratura de Circumscripție Bălți, Prisacari Lilia, casată total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 08 iunie 2016, în cauza penală în privința lui Roșca Nicolae și dispusă rejudecarea cauzei în aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Rejudecând cauza, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 iulie 2018, apelul părții vătămate Cernalevschi Petru a fost respins ca nefondat, iar

apelul procurorului în Procuratura r-lui Șoldănești, Erhan Vladimir, a fost admis din alte motive decât cele invocate, inclusiv din oficiu, cu casarea sentinței și pronunțarea unei hotărâri noi potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care :

Roșca Nicolae a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) și 155 Cod penal, cu stabilirea pedepsei: în baza art. 287 alin. (1) Cod penal 1 (un) an închisoare; iar în baza art.155 Cod penal 1 (un) ani închisoare.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial, i-a fost stabilit lui Roșca Nicolae, pedeapsa definitivă de 1 (un) an 6 (șase) luni de închisoare.

În temeiul art. 90 Cod penal, pedeapsa cu închisoare stabilită lui Roșca Nicolae, s-a suspendat condiționat cu stabilirea unui termen de probă de 2 (doi) ani.

În rest dispozițiile sentinței referitor la acțiunea civilă și corpurile delictive au fost menținute fără modificări.

La 22 august 2018, procurorul Pasat Liliana, a declarat recurs ordinar împotriva deciziei instanței de apel, indicând în calitate de temeiuri pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) și 12) Cod de procedură penală și a solicitat casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La 7 septembrie 2018, partea vătămată Cernolevschi Petru a declarat recurs ordinar prin care, a indicat prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) și 12) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 22 ianuarie 2019, a fost admis recursul ordinar declarat de către procurorul în procuratura de Circumscripție Bălți, Prisacari Lilia și de către partea vătămată Cernolevschi Petru, casată total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 iulie 2018, în cauza penală în privința lui Roșca Nicolae și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Rejudecând cauza, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 19 februarie 2020, s-a admis apelul procurorului în Procuratura r-lui Șoldănești, Erhan Vladimir și a părții vătămate Cernolevschi Petru, s-a casat sentința Judecătoriei Șoldănești din 30 aprilie 2015 și s-a pronunțat o soluție nouă, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care :

În temeiul art.60 alin.(1) lit. a) Cod penal, Roșca Nicolae s-a eliberat de răspundere penală în baza art. 287 alin.(1) Cod penal, în legătură cu prescripția tragerii la răspundere penală și s-a încetat procesul în temeiul art. 332 alin. (1), 391 alin.(1) pct.6 din Codul de procedură penală.

Roșca Nicolae s-a recunoscut culpabil de comiterea infracțiunii prevăzută de art. 27, 145, alin.(2) lit. a), m) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 12 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Termenul executării pedepsei penale fiind calculat din data pronunțării deciziei – 19 februarie 2020. Roșca Nicolae a fost luat sub din sala de judecată.

În temeiul art. 225 alin.(2) din Codul de procedură penala, s-a admis în parte acțiunea civilă a părții vătămate Cernolevschi Petru, cu încasarea din contul lui

Roșca Nicolae în beneficiul lui Cernalevschi Petru a prejudiciului material în mărime de 3441,40 lei, a prejudiciului moral 20 000 de lei și cheltuieli pentru asistență juridică în mărime de 2000 de lei.

Pentru a deduce astfel, instanța a constatat că, din împrejurările speței se atestă intenția inculpatului de a-l lipsi pe Petru Cernalevschi de viață prin punerea în aplicare a armei de vânatoare cu țeavă lisă, de model "ZK" Ijevsk, cu nr. 3872 calibru 16, încărcată cu cartuș cu alice, fapt confirmat prin efectuarea împușcăturii de la o distanță de circa 3-4 m de victima ce se afla în imediată apropiere de martorul Valeriu Pozdîrcă, asupra cărui, deși nu era îndreptată intenția criminală, putea fi pus în pericol în situația în care el nu reușea să redirecționeze efectul împușcăturii, ceea ce caracterizează elementele laturii subiective a tentativei de omor comisă cu premeditare și prin mijloace periculoase pentru viața mai multor persoane.

Prin punerea în aplicarea a armei de vânatoare, Roșca Nicolae era conștient de natura și efectele mijloacelor aplicate, prevăzând că în împrejurările concrete a speței, aplicarea ei poate pune în pericol viața sau sănătatea părții vătămate Petru Cernolevschi și a martorului Valeriu Pozdîrcă.

Totodată, instanța a exclus din învinuirea adusă inculpatului agravanta stipulată la lit. g) art.145 Cod penal, a cărei acțiune este îndreptată împotriva a două sau mai multor persoane, deoarece nu și-a găsit confirmare la examinarea cauzei, din lipsa unor probe convingătoare, că inculpatul ar fi atentat și la viața lui Pozdîrcă Valeriu, care nici nu a fost recunoscut în calitate de parte vătămată, ci doar ca martor, fiind audiat în această calitate procesuală de către organul de urmărire penală și instanța de judecată.

La 23 martie 2020, avocatul Lefter Dumitru acționând în interesele inculpatului Roșca Nicolae a declarat recurs ordinar împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 19 februarie 2020, solicitând casarea deciziei instanței de apel, rejudecare cauzei și emiterea unei hotărâri noi de recunoașterea a vinovăției lui Roșca Nicolae în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 155 Cod penal și încetarea urmăririi penale în legătură cu expirarea termenului de prescripție.

Drept temei pentru declararea recursului ordinar a invocat prevederile art.427 alin.(1) pct.6) 10) 12) 16) din Codul de procedură penală.

În susținerea recursului ordinar a invocat că decizia instanței de apel este nefondată și neîntemeiată și a expus următoarele argumente :

Instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, s-a aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale. Faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită, norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție.

Învinuirea înaintată recurentului este neîntemeiată deoarece, atât sentința, cât și decizia instanței de apel, au fost emise cu încălcarea normelor de drept, iar în urma cercetării judecătorești nu au fost prezentate și nu s-au cercetat probele, care ar dovedi, vina lui Roșca Nicolae în comiterea infracțiunii art. 27, 145 alin. (2) lit. a) m) Cod penal, astfel încât la baza deciziei stau circumstanțe neprobate, cu aplicarea eronată a normelor de drept.

Instanța de fond urma să recalifice acțiunile inculpatului din prevederile art. 27,145 alin. (2) lit. a),g),m) Cod penal, în prevederile art. 155 alin. (1) Cod penal, dar nu să-l achite pe art. 27,145 alin. (2) lit. a),g),m) Cod penal și, totodată să-l condamne pe Roșca Nicolae în baza art. 155 Cod penal.

Procurorul prin Ordonanța privind modificarea acuzării în ședința de judecată din 22.04.2014, a modificat învinuirea în sensul agravării, de la art.155 la art. 27, 145 alin. (2) lit. a),g),m) Cod penal, fără a motiva în ordonanța adoptată, în baza căror noi circumstanțe sau probe noi s-a ajuns la concluzia că inculpatul de fapt a săvârșit o infracțiune mai gravă, prevăzută de art. 27, 145 alin. (2) lit. a), g), m) Cod penal.

Cauza penală a fost pornită în baza art.27,145 Cod penal, iar în rezultatul anchetei penale s-a stabilit lipsa intenției inculpatului în săvârșirea omorului.

Urmărirea penală s-a finalizat prin întocmirea rechizitoriului, cu încadrarea juridică a faptelor incriminate lui Roșca Nicolae în baza art.155 Cod penal. Modificarea învinuirii a fost contrară constatărilor din pct.4 al Hotărârii Curții Constituționale nr. 5 din 17 martie 2009 pentru controlul constituționalității prevederilor alin.(I) art.326 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova, prin care Curtea a considerat inadmisibilă practica aducerii neîntemeiate de noi capete de acuzare în procesul judecării acuzei penale.

Decizia Curții de Apel Bălți din 18 martie 2020, nu corespunde prevederilor art. 394 din Codul de procedură penală. Nu se referă pe deplin la toate probele care au fost luate la baza deciziei, nici la cele la care s-a referit partea apărării.

De asemenea, instanța nu a dat nici o apreciere depozițiilor martorului Gorgos Mariana, medic chirurg, care a dat declarații în cadrul ședinței de judecată și care a combătut declarațiile părții vătămate și a martorului Pozdîrca Valeriu.

Instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Judecând recursul declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul concluzionează că acesta urmează a fi admis, cu casarea integrală a hotărârii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură penală judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei ținând seama, după caz, de opinia părților expusă în referință ori în ședință, dacă au participat la ea, și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs.

Potrivit art. 432 alin.(1) pct.2 lit. c) din Codul de procedură penală judecând recursul, instanța admite recursul, casează, parțial sau total, hotărârea atacată, rejudecă cauza și pronunță o hotărâre nouă, dacă nu se agravează situația condamnatului, sau, după caz, dispune rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din prevederile stipulate în art. 427 alin.(1) din Codul de procedură penală instanța de recurs, repară erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în condițiile prezentului articol.

În speță, Colegiul lărgit conchide că instanța, examinând cauza în ordine de apel, a admis erori procesuale care nu pot fi corectate în ordine procedurii de recurs

ordinar.

Prin rechizitoriu, Roșca Nicolae Petru a fost învinuit de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 287 alin.(1) și art. 155 Cod penal în următoarele împrejurări.

La 9 iulie 2012, în jurul orei 21⁰⁰-22⁰⁰, aflându-se în câmp, la marginea sat. Șestaci, r-nul Șoldănești fiind în conflict cu Cernalevschi Petru, din cauză că oile acestuia au intrat în cotele de teren arabil a lui Roșca Nicolae și au făcut stricăciuni în plantele de porumb și orz, în prezența ultimului, aproximativ ora 18⁰⁰ Cernalevschi Petru i-a aplicat mai multe lovituri lui Roșca Nicolae cu pumnii peste față și cauzându-i astfel leziuni corporale neînsemnate, sub formă de edeme și excoriații faciale, pe buza superioară, nas, regiunea masticatoare, hemoragie a buzei superioare din interior.

Ulterior, Roșca Nicolae în prezența lui Pozdîrcă Valeriu, prin încălcarea grosolană a ordinii publice, folosind cuvinte necenzurate, l-a lovit cu pumnii în față pe Cernalevschi Petru, pricinuindu-i leziuni sub formă de traumă cranio-cerebrală închisă manifestată prin comotie cerebrală, plagă contuză a regiunii temporoparietale pe dreapta, care a fost provocată de la acțiunea traumatică a unui /or obiect/e dur/e și se califică ca vătămare corporală ușoară.

Tot el, la 9 iulie 2012, în jurul orelor 21⁰⁰-22⁰⁰, fiind în stare de ebrietate alcoolică, în câmp, la marginea satului Șestaci, lângă cota lui de teren arabil, din cauza relațiilor ostile cu Cernalevschi Petru, având asupra sa o armă de vânătoare cu țeava lisă, de model „ZK,, Ijevsk, cu nr. 3872 calibrul 16, l-a amenințat pe Cernalevschi Petru cu omor, cu aplicarea armei, a produs o împușcătură din armă.

Pozdîrcă Valeriu, înțelegând ca amenințarea este reală și pericolul aplicării armei de foc, fiind lângă Roșca Nicolae, i-a luat arma din mână, iar Roșca Nicolae cu Cernalevschi Petru au continuat să-și aplice reciproc lovituri cu pumnii și, ca urmare, Cernalevschi Petru a primit leziuni sub formă de traumă cranio-cerebrală închisă manifestată prin comotie cerebrală, plagă contuză a regiunii temporoparietale pe dreapta, care a fost provocată de la acțiunea traumatică a unui/or obiect/e dur/e și se califică ca vătămare corporală ușoară.

Prin ordonanța din 22 aprilie 2014 privind modificarea acușării în ședința de judecată în sensul agravării ei, procurorul l-a învinuit pe Roșca Nicolae de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 287 alin.(1), 27, 145 alin.(2) lit. a), g), m) Cod penal.

Colegiul reține că, instanța de apel rejudecând cauza, a stabilit vinovăția inculpatului în baza probelor administrate în cauză, a căror apreciere s-a făcut în condițiile art. 414 din Codul procedură penală.

Astfel, din cumul probelor administrate și a declarațiilor inculpatului, părții-vătămate, a martorilor a atestat intenția inculpatului de a-l lipsi de viață pe Cernalevschi Petru, prin punerea în aplicare a armei de foc și, ca urmare, a decis aplicarea unei pedepse lui Roșca Nicolae sub formă de închisoare pe un termen de 12 ani, prevăzută de art. 27, 145 alin.(2) lit. a) și m) Cod penal, adică tentativa de omor a unei persoane săvârșită cu premeditare, prin mijloace periculoase pentru viața sau sănătatea mai multor persoane.

Examinând recursul ordinar și lucrările cauzei instanța de recurs constată că, în concordanță cu materialul probator administrat în cadrul urmăririi penale și în

instanța de fond, instanța de apel a menținut încadrarea juridică a faptei comisă de Roșca Nicolae, art. 27, 145 alin.(2) lit. a) și m) Cod penal.

Premeditarea, circumstanță prevăzută la lit. (a) alin. (2) art.145 Cod penal presupune obligatoriu, o activitate pregătitoare, așa cum este caracterizată această activitate în art.26 Cod penal. Premeditarea nu poate exista, dacă decizia infracțională nu se exteriorizează prin acte pregătitoare, de natură nu doar psihică, dar și materială, obiectivizată.

Premeditarea, ca agravantă a infracțiunii de omor cuprinde atât elemente de ordin psihic, cât și elemente obiective, respectiv acte pozitive premergătoare și preparatoare executării proiectului.

Omorul premeditat este nu numai acceptat psihic și chibzuit, dar efectiv pregătit prin măsurile care se iau de făptuitor pentru crearea condițiilor necesare realizării lui.

Ca urmare, hotărârea de a ucide victima este luată în cazul premeditării din timp iar actul meditativ coincide cu voința fermă de a suprima viața persoanei alegând în același timp momentul și locul unde va săvârși actul.

Circumstanța prevăzută la lit. (m) alin. (2) art.145 Cod penal, rezultă din faptul că mijloacele folosite pentru lipsirea de viață a victimei, prin natura lor sau prin modul în care sunt folosite, pun în pericol viața sau sănătatea mai multor persoane, creând posibilitatea afectării unei pluralități de victime.

Deci, la calificarea agravantelor menționate, atenție se acordă nu doar genului de care aparțin mijloacele de săvârșire a infracțiunii, dar și împrejurărilor concrete în care se aplică aceste mijloace.

Prezența sau lipsa pericolului real pentru viața sau sănătatea mai multor persoane rezultă din atitudinea făptuitorului față de un șir de circumstanțe factice.

Colegiul lărgit reține că, atât din declarațiile inculpatului, părții vătămate, cât și a martorului Pozdîrcă Valeriu, fapta inculpatului de a trage din armă, a avut loc ca rezultat al intervenirii lui Pozdîrcă Valeriu, care a interpretat ca real pericolul aplicării armei de foc și l-a lovit peste mână pe Roșca Nicolae.

De asemenea, din declarațiile părților între inculpat și partea vătămată până la momentul tragerii din armă a avut loc un conflict care a derulat între ei.

Instanța de recurs constată că la adoptarea soluției, instanța de apel nu a elucidat faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei, nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept și nu a clarificat în ce împrejurări s-a aplicat arma.

Instanța de apel a dat apreciere declarațiilor părții vătămate și martorului Pozdîrcă Valeriu date în ședința de judecată a instanței de apel, fără a stabili că aceștia nu au o poziție clară, fiind contradictorii cu cele date în cadrul urmăririi penale și cele din instanța de fond.

Discrepanța între cele reținute de instanța de apel și conținutul real al probelor, ignorarea unor aspecte evidente, au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii nemotivate.

Chestiuni asupra căreia instanța de apel urma să se expună prin argumente temeinice constă în aceea, dacă faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii de tentativă de omor sau necesită o altă încadrare

juridică.

Examinând cauza instanța de apel nu a ținut cont de toate împrejurările în care a fost săvârșită fapta și anume: locul, intenția, relațiile dintre inculpat și partea vătămată, comportamentul victimei.

Acțiunile inculpatului sunt justificate prin starea de agitație a sa și incapacitatea lui de a evalua adecvat situația, or, din materialele cauzei rezultă cu certitudine că înainte de săvârșirea infracțiunii între inculpatul și partea vătămată, au avut loc mai multe certuri.

Ținând cont de faptul că motivele și metodele infracțiunii săvârșite au o importanță deosebită pentru aprecierea corectă a încadrării juridice a faptei, instanța de apel urmează să clarifice aceste circumstanțe și să le indice în decizie.

Mai mult, în contextul dat, Colegiul mai specifică că pentru corectitudinea judecării prezentei cauze este important de a analiza minuțios toate probele acumulate la caz.

Astfel, Colegiul constată că, în decizia instanței de apel lipsește și analiza declarațiilor părții vătămate.

Or, în cadrul cercetării judecătorești se administrează probe pentru lămurirea faptelor și împrejurărilor cauzei sub toate aspectele în condiții de nemijlocire, publicitate și contradictorialitate.

Cercetarea judecătorească are ca obiect, în primul rând, administrarea probelor ca cerință a principiului nemijlocirii ședinței de judecată în scopul percepției directe a probelor de către instanța de judecată.

Principala problemă pusă în discuție pe o cauză penală este, vinovăția persoanei trimisă în judecată, în raport cu faptele pentru care aceasta este acuzată.

În cauza de față, problema vinovăției este determinată de existența sau inexistența intenției inculpatului de săvârșire a infracțiunii de tentativă de omor a părții vătămate.

Instanța de recurs apreciază că, instanța de apel rejudecând cauza, nu a constatat dacă inculpatul a avut intenție directă de săvârșire a tentativei de omor, posibilitatea reală de a-și realiza acțiunile, modul și împrejurările în care persoanei vătămate i s-au produs leziunile ușoare.

Analizând documentele cauzei, Colegiul constată că învinuirea a fost modificată în sensul agravării numai în baza declarațiilor părții vătămate Cernalevschi Petru și a martorului Pozdîrca Valeriu.

Atât la faza de urmărire penală cât și în cea de judecată, s-a stabilit că, între Roșca Nicolae și Cernalevschi Petru a avut loc un conflict verbal, care a generat într-unul fizic, lângă cota de teren care aparține lui Roșca Nicolae și în prezența a mai multor persoane care se aflau în împrejurime. Inculpatul Roșca Nicolae, fiind într-o stare de tulburare și surescitare nervoasă în momentul conflictului, demonstrând o lipsa de respect și încălcând ordinea publică, a folosit și o armă pe care o deținea.

Așadar, din complexul circumstanțelor constatate, instanța de apel are obligația pozitivă, rejudecând cauza să încadreze juridic corect fapta comisă de Roșca Nicolae.

Partea vătămată fiind audiată în cadrul instanței de fond și apel a declarat că,

inculpatul aflându-se la o distanță de 4-5m de victimă, nu a fost împiedicată de nimeni în momentul efectuării împușcăturii, nu s-a atins de armă și nu a văzut ca Pozdîrcă Valeriu să se fi atins de armă.

Totodată victima a indicat că, inculpatul a ajuns în drept cu el și Pozdîrcă Valeriu și a dorit să-l lovească cu arma și în timp ce Pozdîrcă Valeriu s-a dat la o parte, acesta l-a lovit peste mână, iar ca urmare s-a produs împușcătura (f.d.44, Vol. II).

La fel victima a declarat că, Pozdîrcă Valeriu a încercat să-l oprească, el a crezut că Roșca Nicolae are o bătă și în acel moment el a tras din armă, împușcătura a avut loc până Pozdîrcă Valeriu a ridicat mâna, nu a văzut dacă Pozdîrcă s-a atins de armă (f.d.82-83, Vol. III).

Fiind audiat suplimentar în cadrul rejudecării cauzei în instanța de apel partea vătămată a declarat că: Roșca Nicolae ținând o armă în mână a ajuns în fața lui la o distanța de 3 metri, a încercat să-l lovească, însă nu a reușit deoarece a intervenit Pozdîrcă Valeriu, care ridicând mâna în sus, i-a redirecționat țeava în încercarea de a o lua, inculpatul însă lovindu-l peste mână, a efectuat o împușcătură în direcția lui, rănindu-l la cap, (f. d. 40-49, vol. 2; 81-84, vol. 3; 55-56 Vol. III; 40-49 Vol. II; 81-84 Vol. III; 55-56 Vol. IV; 38 Vol. V).

De asemenea, Colegiul conchide că, nici poziția Martorului Pozdîrcă Valeriu pe parcursul examinării cauzei nu este una clară.

Or, din declarațiile acestuia rezultă că, în momentul când Pozdîrcă Valeriu l-a lovit peste mână pe Roșca Nicolae, s-a produs împușcătura, iar, ca urmare, Cernalevschi Petru s-a apucat și el de armă și toți trei țineau arma în mână (f. d. 66 Vol. II).

Fiind audiat suplimentar în cadrul rejudecării cauzei în instanța de apel martorul Pozdîrcă Valeriu a declarat că: Roșca Nicolae, îndreptându-se spre ei, a ajuns în fața lor, a țintit arma în direcția lui Cernalevschi Petru, fapt pentru care în încercarea de a o lua, a ridicat mâna redirecționând-o în sus, inculpatul însă lovindu-l peste mână și provocându-i dureri, a efectuat împușcătura, rănindu-l pe Cernalevschi Petru la cap (f. d. 61 Vol. V).

Având în vedere contradicțiile dintre declarațiile părții vătămate și a martorului Pozdîrcă Valeriu date la diferite etape ale procesului penal, instanța de judecată nu a combătut divergențele existente.

Conform jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări.

Chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect încadrată, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate.

În cauza Covalenco vs Republica Moldova cererea nr. 72164/14 din 16 iunie 2020, Curtea a menționat că, deși articolul 6 nu garantează un drept la recurs, acesta pretinde ca, în cazul în care dreptul național instituie un recurs, articolul 6 devine incident și în cazul acestor proceduri, în măsura în care se poate afirma că ele presupun, în mod rezonabil, că aceste proceduri implică o „soluție” în privința unei acuzații penale împotriva reclamantului sau în privința „drepturilor sau a obligațiilor

sale cu caracter civil” (Reichman vs Franța, nr. 50147/11, § 29, 12 iulie 2016; Marești vs Croația, nr. 55759/07, § 33, 25 iunie 2009; Delcourt v. Belgia, nr. 2689/65, § 25, 17 ianuarie 1970).

Mai mult, Curtea mai subliniază că modul de aplicare a articolului 6 § 1 în procedurile judiciare de după apel, inclusiv din fața instanțelor supreme, depinde de caracteristicile precise ale procedurilor în discuție; trebuie să se țină cont de totalitatea procedurilor din cadrul ordinii juridice naționale și de rolul instanței judecătorești din cadrul acesteia.

Ținând cont că prin prisma art.434 din Codul de procedură penală, instanța de recurs judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei ținând seama, după caz, de opinia părților expusă în referință ori în ședință, dacă au participat la ea, și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs, instanța de recurs nu poate înlătura și corecta erorile admise de instanțele investite cu judecarea fondului cauzei.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reiterat că, dreptul la o ședință de judecată publică nu are legătură doar cu necesitatea audierii martorilor care vor da declarații verbale. De asemenea, este important ca litiganții să aibă posibilitatea de a-și prezenta cazul în fața instanțelor naționale (a se vedea *Göç v. Turcia* [MC], nr. 36590/97, § 48, CEDO 2002-V și *Ramos Nunes de Carvalho e Sá v. Portugalia* [MC], nr. 55391/13 și alții 2, § 187, 6 noiembrie 2018).

Astfel, dreptul la o ședință de judecată publică este un element care stă la baza egalității generale a armelor părților la un proces (*mutatis mutandis*, *Margaretić v. Croația*, nr. 16115/13, §§ 127-28, 5 iunie 2014).

Colegiul constată că, chiar dacă respectiva cauză penală, a fost deja rejudecată de 2 ori, erorile procesuale admise de către Curtea de Apel cad sub incidența prevederilor art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală și astfel, urmează a fi corectate în ședință publică cu participarea părților.

Erorile respective nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza în fapt și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesuale penale la pronunțarea hotărârii judecătorești.

Din circumstanțele stabilite, Colegiul lărgit conchide asupra necesității admiterii recursului ordinar, cu casarea deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în ordine de apel, de către aceiași instanță, în alt complet de judecători.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 din Codul de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității probelor examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să analizeze la modul cuvenit prezența sau lipsa vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunilor imputate, ținând cont de motivele expuse în decizie, ca urmare să pronunțe o hotărâre legală și

întemeiată, care să corespundă prevederilor art.417 din Codul de procedură penală.

Ținând cont de faptul că se casează decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 19 februarie 2020, prin care lui Roșca Nicolae i s-a aplicat o pedeapsa cu închisoarea, și ca urmare rămâne în vigoare sentința Judecătorei Șoldănești din 30 aprilie 2015, prin care lui Roșca Nicolae i s-a aplicat o pedeapsa non privativă de libertate, Roșca Nicolae se eliberează din penitenciar, dacă nu se deține în baza unei alte hotărâri de condamnare sau dacă nu sunt aplicate măsuri de reprimare.

În conformitate cu prevederile 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) din Codul de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Lefter Dumitru în numele inculpatului Roșca Nicolae, casează integral decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 19 februarie 2020, în cauza penală în privința lui Roșca Nicolae Pavel și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Se dispune eliberarea lui Roșca Nicolae Pavel, din penitenciar, dacă nu se deține în baza unei alte hotărâri de condamnare sau dacă nu sunt aplicate măsuri de reprimare.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată pronunțată la 9 iulie 2020.

Președintele ședinței, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Nicolae Craiu

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari